

Recensie: The Father ★★★★****

Cinema Cartoon s
zaterdag 19 juni 2021

foto © Cineart

Recensie:

Er zijn zeer goede films die genietbaar zijn van begin tot einde omwille van de strakke spanningsboog, andere worden door een of meerdere glansprestaties van acteurs nog meer omhoog getild qua niveau. The Father, winnaar van onder andere de BAFTA's en Oscars voor beste acteur en beste aangepast script, van regisseur Florian Zeller, dat een herwerking is van zijn toneelstuk, behoort zeker tot die laatste categorie. Twee keer hebben we namelijk tijdens dat anderhalf uur dat de film duurt op onze klok gekeken, en da's toch minstens één keer te veel. Nu goed, dat komt ook omdat het hoofdpersonage Anthony (meesterlijk neergezet door Anthony Hopkins die terecht zijn Oscar die hij 30 jaar geleden won voor The Silence of the Lambs nu van gezelschap, in de vorm van een tweede beeldje, kan voorzien) erg bezig is met tijd om die uiteindelijk te verliezen.

Hopkins zet in The Father op magistrale wijze een dementerende vader neer die op den duur niet meer weet hoe de vork precies aan de steel zit. Het geniale van de regie van Zeller is dat die de kijker naar huis stuurt met een al even verward gevoel als het hoofdpersonage. Lees: het is moeilijk om droom/nachtmerrie/inbeelding op den duur te onderscheiden van wat er zich écht afgespeeld zou kunnen hebben.

Openen doet The Father met Anthony die zich afvraagt waar zijn horloge gebleven is. Hij vermoedt dat die gestolen is (terwijl hij hem zoals wel vaker gewoon verstoep heeft). Alleen horen we zijn dochter Anne (Olivia Colman) eerst zeggen dat die wellicht onder het bad zal liggen. Verderop in de film steekt die in de badkamerkast in een doos waar hij ook een vork in gestoken zou hebben. Een vork die hij uit de keukenlade haalde en waar hij zich mee trachtte te verdedigen wanneer plots de deur dicht ging en hij geen antwoord kreeg op wie er binnen gekomen was. In zo'n scène komt Hopkins behoorlijk dreigend uit de hoek.

Gaandeweg zie je het hoofdpersonage zijn realiteitsbesef (tijd, ruimte, herinneringen aan mensen en objecten) verliezen. Wil Anne dat een verpleegster voor hem zal zorgen omdat ze naar Parijs â€“ 'Ze spreken daar zelfs geen Engels' - verhuist en er gaat wonen met haar vriend? Of beeldt hij zich dat in omdat zijn dochter ondertussen al een tijd gescheiden zou zijn en er volgens hem geen andere man meer sindsdien in haar leven gekomen is? Maar hoe betrouwbaar zijn zijn herinneringen nog als ie zelfs niet meer weet dat zijn andere dochter Lucy omgekomen is in een ongeval? Of wanneer zijn visueel geheugen hem in de steek laat en hij zijn eigen dochter niet meer herkent en in een nieuwe verpleegster â€“ Laura (Imogen Poots mocht wat ons betreft op zijn minst voor die bijrol een paar nominaties gekregen hebben) â€“ Lucy lijkt te herkennen.

Dat ie ingenieur is geweest, lijkt ie ook vergeten te zijn. Zo zegt ie tegen Laura dat hij nog tapdanser is geweest wat een van de meest bevlogen en dynamische scènes van Hopkins oplevert in The Father. Hij mag dus een rijk scala aan emoties neerzetten van excentriek tot ronduit scherp en bij de les: 'Why are you speaking to me as if I'm retarded?' en 'I don't need any help from anyone. And I'm not going to leave my flat. All I want is for everyone to fuck off. Having said that... it's been a great pleasure. Au revoir. Toodle-oo.' klinkt het onder andere.

De film toont de psychologie van de patiënt ook, die zijn symptomen aanvankelijk probeert te verbergen door de spiegeltechniek te hanteren en anderen erop te wijzen dat ze vergeetachtig worden. In een andere fase van de ziekte, zitten ze in de

ontkenningfase. Hier gelooft Anthony bijvoorbeeld nog dat ie in zijn eigen flat woont terwijl hij al een tijdje ingetrokken is bij zijn dochter. Het scherpst van al is ie wanneer hij verwijt dat Anne achter zijn geld aanzit, zweert dat ie haar zal overleven en op haar begrafenis zal zeggen tijdens de speech dat ze inhalig was. Paul (Rufus Sewell), de nieuwe vriend van Anne, hoort hij dan weer meerdere keren zich afvragen hoe lang Anthony het nog gaat rekken en iedereen op de zenuwen zal blijven werken.

Stelselmatig vervreemdt hij ook van zijn omgeving. Zo begrijpt hij niet waarom er wordt aangebeld in plaats van de sleutel te gebruiken wanneer ie denkt voor de deur van de flat te staan terwijl ze op doktersbezoek gaan, komt hij via de kastdeuren plots het ziekenhuis in, merkt ie dat er geen groot schilderij meer hangt in de woonkamer en staan er precies enkele kleurrijke stoeltjes van het ziekenhuis op elkaar gestapeld in de gang van de flat. Een van de mooiste scènes is die wanneer we hem uit het raam zien kijken hoe een kind met een plastic zak lijkt te voetballen. Beetje bij beetje komt de kinderlijke verwondering bij hem dus terug, maar ook het kindse in zijn personage. Zo zal ie niet alleen stellen dat ie nog tapdanser was, ook denkt ie later dat ie nog in het circus heeft gewerkt en er goochelaar was.

In de wereld van Anthony wordt er altijd kip gegeten, weet ie met een blauwe plastic zak geen blijf nadat ie de inkopen weggezet heeft, steekt hij die dan maar in zijn broekzak en weet ie op den duur niet meer hoe hij zijn trui moet aandoen. The Father toont ook aan hoe pijnlijk dementie voor de omgeving én de patiënt is. Door het vergeten van belangrijke gebeurtenissen, wordt telkens wanneer iets droevigs aangehaald wordt (bv. het overlijden van Lucy) dat als nieuw ervaren door de patiënt waardoor steeds hun getoonde emoties, van bv. verdriet oprecht en vers zijn, terwijl de omgeving niet kan geloven dat ie zoiets vergeten kan zijn en zich afvraagt of hij hen niet in het ootje aan het nemen is. Daar zit het drama van dementie. Finaal vraagt de hoogbejaarde Anthony naar zijn mama.

< Bert Hertogs >